

Základní škola, Chrudim, Dr. Peška 768

STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

ZÁKLADNÍ ŠKOLY, CHRUDIM, DR. PEŠKA 768

pro školní rok 2023/2024

1 Strategie předcházení školní neúspěšnosti

Strategie předcházení školní neúspěšnosti vychází z vyhlášky č. 27/2016 sb.

S žáky ohroženými školní neúspěšností může pracovat výchovná poradkyně, metodik prevence a kterýkoli pedagogický pracovník. Ve spolupráci s třídními učiteli a vyučujícími jednotlivých předmětů zajišťuje žákům s SPU poskytování doporučených podpůrných opatření. Třídní učitelé vyhodnocují prospěch žáků ve třídě, u neprospívajících zjišťují příčinu neúspěchu. Vyhodnocují příčinu zhoršení prospěchu a v případě potřeby je vypracován Plán pedagogické podpory.

Neúspěchem ve škole mohou být ohroženi:

- žáci se speciálně vzdělávacími potřebami,
- žáci, které nastoupili nově do školy,
- žáci, kteří přestoupili na 2. stupeň ZŠ,
- žáci, kteří přešli z jiné ZŠ,
- žáci, kteří jsou nemocní a mají dlouhodobou absenci,
- žáci, u kterých nastala změna rodinné situace,
- žáci, kteří neovládají český jazyk jako rodný jazyk a nástroj výuky.

Neúspěch ve škole se může projevit neprospěchem, závadovým chováním – porušováním školního řádu, záškoláctvím, problematickým postavením v třídním kolektivu.

Na pedagogické radě školy je vyhodnocována situace ve vzdělávání žáků ohrožených školním neúspěchem a všichni jsou s ní seznámeni.

V případě zhoršení školního prospěchu jsou neprodleně informováni zákonní zástupci prostřednictvím třídních učitelů. Výchovný poradce spolu s třídním učitelem a vyučujícím daného předmětu projedná na schůzce ve škole se zákonnými zástupci neprospívajícího žáka jeho studijní výsledky a navrhne možnosti řešení. V případě potřeby či zájmu je nabídnuto neprospívajícímu žákovi a jeho zákonným zástupcům zprostředkování spolupráce s odborníky z PPP a SVP.

Úspěšnost ve škole je podmíněna mnoha faktory. Úspěch žáka ve škole nezávisí jenom na jeho schopnostech, ale i na jeho sebehodnocení a míře sebedůvěry.

Důvody problémů žáka ve vyučovací hodině

Žák:

- nerozumí výkladu,
- neumí pracovat s učebnicemi a jinými texty,
- nestíhá zapisovat podle výkladu,
- nedokáže určit, co je podstatné,
- neumí se soustředit,
- opakovaně je v práci vyrušován spolužáky.

Problémy s domácí přípravou

K problémům s domácí přípravou vede nejčastěji:

- slabá vůle (nedokáže se přinutit k domácí přípravě),
- nedostatek návyků pro samostudium (neumí vybrat důležité, učí se z paměti bez pochopení látky, nezvládá větší celky, nemá vytvořený systém učení),
- neví, kdy se učit, aby učení bylo efektivní,
- problémy komunikace s vyučujícím,
- strach z vyučujícího,
- obava sdělit, že něčemu nerozumí,
- neznalost pravidel konzultací s vyučujícím problémového předmětu,
- nejeví zájem o výuku, v hodině nepracuje, nechce pracovat a rozptyluje svoje spolužáky – odmítá nabízenou pomoc vyučujících.

Ostatní problémy negativně ovlivňující studium

- dlouhodobé zdravotní problémy,
- změna bydliště, dojíždění,
- problémy v rodině (rozchod rodičů, úmrtí jednoho z rodičů, špatná ekonomická situace rodiny),
- stres z neprospěchu,
- útěky před problémy,
- problémy v sociálním prostředí vrstevníků.

2 Formy práce s neúspěšnými žáky

Pro úspěšnost programu jsou podstatné především formy a metody práce využívané učitelem, ke kterým zejména patří:

- snažíme se problém zachytit co nejdříve a odhalit příčiny neúspěšnosti,
- úzce spolupracujeme s PPP, SPC a zákonnými zástupci,
- pomáháme zákonným zástupcům zajistit nejrůznější odborná vyšetření,
- uplatňujeme individuální přístup k žákům, respektujeme jejich individuální tempo a posilujeme motivaci žáků,
- nabízíme žákům individuální konzultace po vyučování nebo před vyučováním, možnost konzultací,
- pro zjišťování úrovně vědomostí a dovedností žáků volíme takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a posilují pozitivní motivaci,
- v hodnocení se zaměřujeme na pozitivní výkony žáka, a tím podporujeme jeho pozitivní motivaci k učení,
- zadáváme pravidelné úkoly vycházející ze stanoveného obsahu učiva – zadání práce pro domácí přípravu učiva,
- užíváme podpůrných aktivit – oznámení písemné práce, stanovení termínu zkoušení z konkrétního učiva, umožnění opakovaného opravného pokusu,
- používání podpůrných pomůcek při samostatné práci – přehledy, tabulky, kalkulačky – dle charakteru předmětu, které pomohou žákovi lépe se orientovat v učivu,
- jednostranně nezdůrazňujeme nedostatky a chyby žáka.

3 Nástroje na koordinaci péče o žáky se SVP

- **Plán pedagogické podpory**
 - ✓ vzniká z iniciativy učitele jednotlivých předmětů, může mít omezenou platnost nebo může být využíván po delší časové období, musí být pravidelně vyhodnocován, má ho u sebe vyučující, který PLPP tvořil
- **Individuální vzdělávací plán**
 - ✓ podpůrné opatření v rámci 2. – 5. stupně, tvoříme ho na základě doporučení ŠPZ, po podpisu informovaného souhlasu a podání žádosti zákonným zástupcem
- **Předmět speciálně pedagogické péče nebo pedagogická intervence**
 - ✓ zařazení žáka do skupiny jen na základě doporučení ŠPZ, náplň je dána v doporučení
- **Asistent pedagoga**
 - ✓ personální podpora je vždy daná doporučením ŠPZ
- **Doporučení ze ŠPZ**
 - ✓ vyučující jsou seznámeni s doporučením pro daného žáka

4 Nástup žáka do školy

Oblast prevence:

- co nejdelší dobrá motivace – zažívání příjemných věcí a úspěchu
- hodnocení žáků vzhledem k jejich osobnímu pokroku, nesrovnávat s nastavenou laťkou, každé dítě je na školu jinak připraveno
- pokud žák začne selhávat, je třeba co nejdříve zjistit, proč selhává a podpořit ho
- Spolupráce s okolními MŠ – již několik let na škole probíhají setkání budoucích prvňáků - adaptace na školní prostředí, docvičení potřebných dovedností, vyvrcholením spolupráce je Zahradní slavnost
- komunikace se zákonnými zástupci – zákonným zástupcům je nutné vše vysvětlit, komunikovat s nimi

Oblast intervence:

- pokud žák začne selhávat, je nutné upravit vyučovací metody
- všechny postupy je vhodné vysvětlit zákonným zástupcům, aby mohli podobně přistupovat k dětem doma při přípravě na vyučování – zacílení na konkrétní problém
- pokud ale žák výrazně selhává – nutná přesná diagnostika příčin problému – konzultace se školním psychologem, vyšetření v PPP, SPC

Přestup žáka na druhý stupeň:

- dopřát čas na adaptaci
- komunikace mezi učiteli - 1. a 2. stupeň – předávání zkušeností, jak žáci pracovali, jaká byla pravidla hodnocení, jak se řešili různé problémové situace
- adaptační bloky – vždy na začátku září, učitel své žáky lépe pozná, společně zažijí něco příjemného, což podpoří vzájemnou důvěru

Změna školy:

- změna školy znamená změnu školního vzdělávacího programu – soulad musí zajistit vyučující
- neznámá to, že je povinností učitelů žáka vše doučit (za změnu školy je odpovědný zákonný zástupce), ale je vhodné žákovi vytvořit podpůrnou síť – komunikace učitel – zákonný zástupce – žák – informovanost, jak žák zvládá adaptaci atd.

Nemoc, zvýšená omluvená absence:

- při dlouhodobé nemoci je třeba s rodinou žáka úzce spolupracovat, zajistit doplňování učiva, ulehčit návrat žáka po nemoci do školy - plán doplnění učiva a přezkoušení
- sledovat absenci žáka – zda krátkodobé absence z důvodu návštěvy lékaře, nevolností, rodinných důvodů, nejsou pravidelné v době, kdy se píše prověrka, kdy má být žák zkoušen, zda se nejedná o konkrétní dny v týdnu

Změna situace v rodině:

- můžeme pomoci, pokud dobře známe situaci, pokud je dobré klima a vzájemná důvěra
- sledujeme nejen velmi slabé žáky, ale také ty, kteří se výrazně zhoršili, začali být vůči plnění školních povinností apatičtí, zhoršilo se chování – nutné vždy řešit – osobní schůzka

Základní škola, Chrudim, Dr. Peška 768

- zákonným zástupcům v případě potřeby doporučit odbornou pomoc – např. školního psychologa ve škole nebo mimo školu

Špatná sociální situace:

- podat žákovi pomoc a podporu
- ohlídat, aby se žák nestal terčem posměchu
- řešit problém se zákonnými zástupci
- v případě přetrvávajících problémů kontaktovat příslušný OSPOD
- nabídka spolupráce s neziskovými organizacemi

Závadové chování, záškoláctví:

- porušení školního řádu nepřehlížet
- pokud nepomůže prevence, závadové chování řešit v souladu se školním řádem
- důsledné řešení zvýšené omluvené absence